

1. Obiekt

486/7

OGRODZENIE DZIEDZIŃCA PAŁACOWEGO

2. Czas powstania
1 poł. XIX w.

3. Miejscowość
SZCZEKOCINY

4. Adres
Szczekociny
42-255 ul. Senatorska 25

Nr hipoteczny :

5. Przynależność administracyjna

Województwo: Śląskie
Powiat: Zawiercie
Gmina: Szczekociny

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 31. XII. 1998

Województwo : **Częstochowskie**

8. Właściciel i jego adres
Urząd Miasta i Gminy

42-255 Szczekociny

9. Użytkownik i jego adres
Jak wyżej

10. Rejestr zabytków

Nr. A / 231/78

Data 01.02.1978

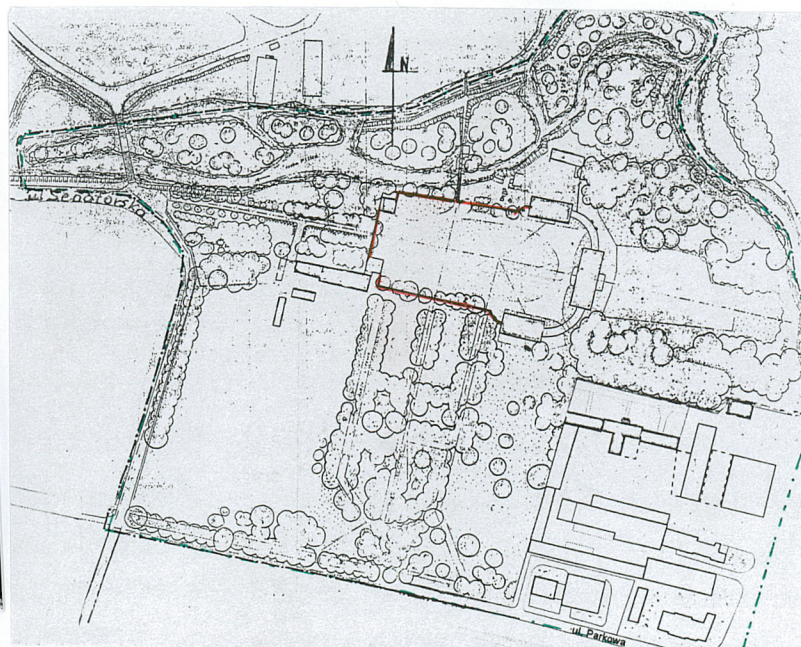
402/67 2 21.06.1867

WIDOK NA DZIEDZINIEC PAŁACOWY

ORIENTACJA 1 : 100000

SYTUACJA 1 : 5000

BRAMA GŁÓWNA

Zespół pałacowy w Szczekocinach został wybudowany po 1770 roku na miejscu dawnej siedziby Korycińskich (od 1709 roku Lembińskich). Zabudowania gospodarcze, oficyny i ogrodzenie dziedzińca powstały w latach 20- ch XIX wieku w ramach rozbudowy zespołu pałacowego (pałac i ogrodzenie dziedzińca w stylu klasycystycznym). Pałac wybudowany został prawdopodobnie według projektu architekta Ferdynanda Naxa (ur. w 1736 roku w Gdańsku; autor takich prac jak Opole, Rusinów, Nałęczów i Kurozwęki), na zlecenie Urszuli z Morsztynów Dembińskiej, starościny wolbromskiej, żony Franciszka, która osiadła na stałe w pałacu po Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 roku. Kolejnymi właścicielami byli : Barbara z Dembińskich Czacka- Sedlmayer, Józef Sedlmayer, Wiktor Czacki. W 1867 roku właścicielami pałacu byli hrabiowie Łubieńscy, po nich Helpertowie do roku 1932. Kolejnym właścicielem był ostatni ambasador RP w USA w 1939 roku Ciechanowski. Po 1945 roku obiekt przejął Skarb Państwa, a następnie został oddany w wieczyste użytkowanie Urzędowi Miasta i Gminy Szczekociny. Obiekt w części został zajęty na potrzeby Zespołu Szkół Szczekociny. W latach osiemdziesiątych na podstawie opracowanej dokumentacji, rozpoczęto prace przestrzennej rewaloryzacji zespołu z docelowym przeznaczeniem na Centrum Kulturalne, w skład którego miały wchodzić: hotel, kawiarnia, restauracja, biblioteka, galeria wystawowa. W wyniku braku środków finansowych prace remontowe przzerwano. Obecnie pałac z oficynami i pawilonami przybramowymi nie jest użytkowany. Zabudowania gospodarcze od momentu upaństwowienia użytkowane są do chwili obecnej przez Spółdzielnię Przetwórstwa Owocowo- warzywnego "AGROFIRMA".

Wejście przy lewej oficynie: między słupami ogrodzenia brak murowanego cokołu i ażurowej kraty. SYTUACJA: Szczekociny położone są w odległości 12 km na południowy wschód od Lelowa, oraz 27 km na południowy zachód od Włoszczowej, nad rzeką Pilicą, przy drodze z Częstochowy do Lelowa. Zespół pałacowy wraz z parkiem położony jest we wschodniej części miejscowości, na lekkim wzniesieniu nad rzeką Pilicą. Od wschodu i południa otoczony jest polami, od zachodu i północy stawami. Z centrum miejscowości, zespół pałacowo- parkowy łączy ulica Senatorska, która rozwidla się tworząc aleję dojazdową do pałacu. Oś założenia na przedłużeniu ulicy Senatorskiej, biegnie przez dwie bramy, oraz obszerny dziedziniec, ujęty od frontu dwoma pawilonami przybramnymi, zamknięty od wschodu korpusem głównym pałacu i ćwierćkolistymi galeriami z oficynami po bokach. Na osi za pałacem, krajobrazowa część parku, od południa park geometryczny, założony na osi prostopadłej do głównej osi zespołu. Za pałacem od południowego wschodu znajduje się rozległy ciąg zabudowań gospodarczych. Od bramy głównej ogrodzenia dziedzińca do pałacu wiodą dwie półkole biegnące, asfaltowane drogi, łączące się przed pałacem.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: MUR OGRODZENIOWY: Ogrodzenie dziedzińca zbudowane z murku cokołowego (ściany ceglane), na fundamencie (ceglano- kamiennym) i filarów o rozstawie w osiach 4,9 m, między którymi znajdują się przesła ogrodzenia szerokości 4,2 m, wypełnione dekoracyjnymi kratami żelaznymi, zawieszonymi między murowanymi słupami. Mur cokołowy: z cegły pełnej, na zaprawie wapiennej i cementowo wapiennej (uzupełnienia naprawy), grubości 57 cm, otynkowany, korona murku przykryta niewielką -5 cm czapką o nieznacznym spadku, otynkowana. Mur od strony południowej o wysokości około 70 cm, natomiast od strony (północnej) wysokość muru: od strony dziedzińca mieszcząca się w przedziale 74 do 97 cm, od strony rzeki w przedziale 1,20 do 4,0m. Mur od strony rzeki wzmacniają murowane z cegły przypory, których wysokość dochodzi do 2.80m.

Filary: ceglane, otynkowane, wysokości 3,20 m; o przekroju zbliżonym do kwadratu (65 x 67,5 cm); do wysokości murku posiadają cokolik o szer. 4,5 cm, otynkowany, gładki; powyżej cokołu poziomo boniowane co 31 cm z fugą szerokości 3 cm; filary zakończone profilowanym gzymsem i zwieńczone umieszczoną na trzy-stopniowym postumencie kamienną szyszką. Przesła: konstrukcję stanowią dwie poziome rury o przekroju 50 mm, mocowane do słupów w odległości 1,3 m, w których są przewiercone otwory i zamontowane są pręty o przekroju 15 mm w rozstawie 12 cm. Pręty wyprowadzone są do wysokości filara i zakończone "grotem"(występują trzy rodzaje metalowych prętów -pręty okrągłe, gładkie; okrągłe ze stali żebrowanej i oryginalne pręty kwadratowe, kute). BRAMY: Brama główna: trójdzielna, wysokości 5 m, złożona z dwóch słupów o przekroju kwadratowym 1,3mx1,3m i dwóch bocznych o wymiarach 0,7x0,7m; filary boniowane, zwieńczone kamiennymi-wazonami (środkowe), -szyszkami (boczne); brama o wysokości 2,97m dwuskrzydłowa, ażurowa krata, złożona z kwadratowych prętów (20 mm x20 mm) ujętych dwoma parami ceowników, połączonych nitami; pręty w rozstawie 19 cm, od dołu -wstawione dodatkowe pręty do wysokości dolnej pary ceowników (rozstaw - 10 cm), pręty ozdobnie zakończone. Brama południowo-zachodnia (od strony parku): złożona z czterech filarów, kwadratowych, do których przylegają murowane, zakończone spływami filarki, w których zamontowane są furtki; filary o budowie analogicznej jak filary ogrodzenia i bramy głównej; zwieńczone wazonami. Brama północno-wschodnia (od rzeki): o budowie i wyglądzie analogicznym jak brama naprzeciwległa, zwieńczona kamiennymi szyszkami, zejście w kierunku rzeki schodami, brama z prętów ujętych w ramę z płaskownika i wzmocniona po przekątnej płaskownikiem. Wejście przy lewej oficynie: między słupami ogrodzenia brak murowanego cokołu i ażurowej kraty.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa Długość ogrodzenia: 217 m Ilość słupów: 54	16. Przeznaczenie pierwotne Ogrodzenie dziedzińca pałacowego	17. Użytkowanie obecne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Remont ogrodzenia przeprowadzono na początku lat 70- tych. Zakres prowadzonych prac: naprawa uszkodzonego ogrodzenia parku od strony wjazdowej, wymiana zniszczonych drewnianych sztachet na metalowe, remont ogrodzenia od strony południowej i zachodniej, usunięcie drzew znajdujących się bezpośrednio przy murze, wpływających na rozsądzenie muru. Została wykonana dokumentacja - "Kosztorys szczegółowy na kapitalny remont ogrodzenia Zespołu Pałacowego Liceum Ogólnokształcącego w Szczekocinach" 1969 r., w oparciu o którą wykonano tylko część planowanych prac ze względu na brak środków finansowych.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie instalacje) Ogólny stan techniczny murów i bram- dostateczny Fundamenty- w stanie złym od strony rzeki, zawilgocone. Mury- znaczne ubytki materiału konstrukcyjnego od strony rzeki, spękania muru, pochylenie, odspojenia i ubytki tynku. Słupy- ogólnie stan dostateczny, w części brak dekoracji (szyszki), miejscowe ubytki tynku, uszkodzenia profilowanego gzymsu. Elementy dekoracyjne- część zdemontowana, w części występują ubytki materiałowe. Bramy i przesła- stan dostateczny, w bramie południowo- zachodniej i przy oficynie od strony rzeki brak głównych wrót, w części przesł pokrzywione pręty. 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie. Konieczny remont muru od strony rzeki- wzmocnienie fundamentów muru i szkarp, wykonanie izolacji, otynkowanie. Reperacje tynków na cokołach i filarach, uzupełnienie zwieńczeń filarów, reperacje gzymsów, założenie zdemontowanych szyszek Uzupełnienie krat ogrodzeniowych.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Karta ewidencyjna "zielona" Bramy i ogrodzenie dziedzińca 1959 r.
Karty ewidencyjne bram i ogrodzenia dziedzińca z roku 1968
Miejsce przechowywania: Archiwum SOZ - Delegatura w Cz- wie

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki Województwo Częstochowskiego wyd. 1976 r.
Katalog Parków Województwa Częstochowskiego - Park Szczekociny
J. Bogdanowski, E. Witkowski, Z. Sołtysik 1979 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

Tekst

Mgr inż. Małgorzata Wencel

Plany, rysunki

Mgr inż. Małgorzata Wencel

Zdjęcia fotograficzne

Mgr inż. Małgorzata Wencel Wrzesień 2001

Miejsce przechowywania negatywów

S.O.Z.Delegatura w Częstochowie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach , informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki nr 1, 2, 3, 4 - zdjęcia fotograficzne

Wkładka nr 5 - rzut ogrodzenia, na odwrocie przekroje bram

1.Miejscowość

SZCZEKOCINY

2.Opiekt (jak w karcie)

**OGRODZENIE DZIEDZIŃCA
PAŁACOWEGO**

3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu ,lub materiału uzupełniającego)

Zdjęcia

Fot.1

Fot.2

Fot.3

Fot.4a

Fot.4b

Fot.1 Brama główna.
Fot.2 Widok od strony prawego pawilonu.
Fot.3 Brama główna-skrzydło lewe stałe.
Fot.4 Brama główna-detale
a-filar
b-zwieńczenie filara

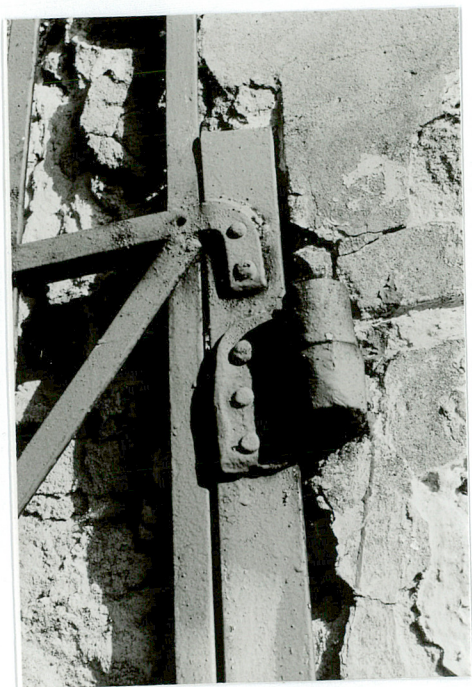
Fot.5

Fot.6a

Fot.6b

Fot.7

Fot.8

Fot.5 Brama główna-detel.
 Fot.6a,b-Brama główna detal-kraty.
 Fot.7 Brama główna detal-okucia.
 Fot.8 Zwieńczenie filara-szyszka

1.Miejscowość

SZCZEKOCINY

2.Obiekt (jak w karcie)

**OGRODZENIE DZIEDZIŃCA
PAŁACOWEGO**

3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu ,lub materiału uzupełniającego)

Zdjęcia

Fot.9a

Fot.9b

Fot.10a

Fot.9a,b Fragment ogrodzenia przy pawilonie przybramowym prawym.
a-widok od wnętrza ogrodzenia.
b-widok od zewnątrz ogrodzenia.

Fot.10a,b Brama południowo zachodnia (widok od strony parku).

Fot.11 Detal

Fot.10b

Fot.11

Fot.12

Fot.13

Fot.14

Fot. 15a

Fot.15b

Fot.12 Fragment ogrodzenia z prawą oficyną
(widok od strony dziedzińca).
Fot.13 Ogrodzenie przy prawej oficynie.
Fot.14 Widok na ogrodzenie i bramę północno-
wschodnią przy lewej oficynie.
Fot.15a,b-Fragment muru przy lewej oficynie
(widok od strony rzeki)

1.Miejscowość

2.Objekt (jak w karcie)

3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu ,lub materiału uzupełniającego)

SZCZEKOCINY

**OGRODZENIE DZIEDZIŃCA
PAŁACOWEGO**

Zdjęcia

Fot.16a

Fot.17a

Fot.17b

Fot.16b

Fot.16a,b Fragment ogrodzenia przy lewej oficynie
Fot.17a,b Brama północno-wschodnia (widok od strony
dziedzińca)
Fot.18 Dzban bramy północno wschodniej

Fot.18

Fot.19

Fot.20

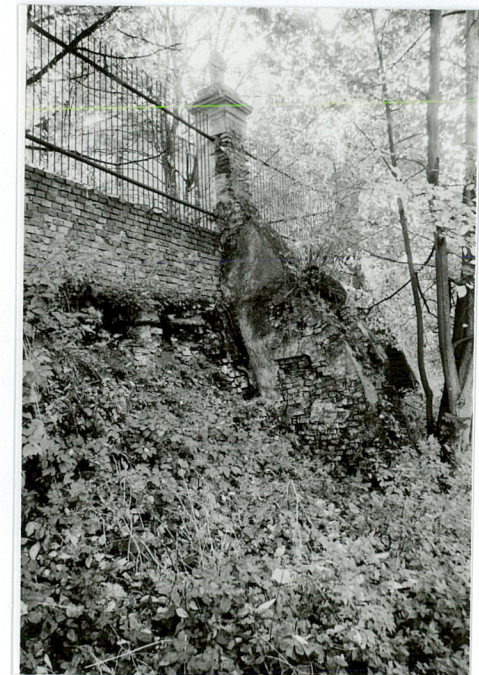
Fot.21

Fot22a

Fot22b

Fot22c

Fot.19 Zejście w stronę rzeki.

Fot.20 Widok na ogrodzenie i bramę północno-wschodnią
(widok od strony rzeki).

Fot.21 Brama północno-wschodnia.

Fot22a,b,c Widok na mur i skarpy od strony rzeki.

1.Miejscowość	2.Objekt (jak w karcie)	3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu ,lub materiału uzupełniającego)
SZCZEKOCINY	OGRODZENIE DZIEDZIŃCA PAŁACOWEGO	Zdjęcia

Fot.23a

Fot.24

Fot.25

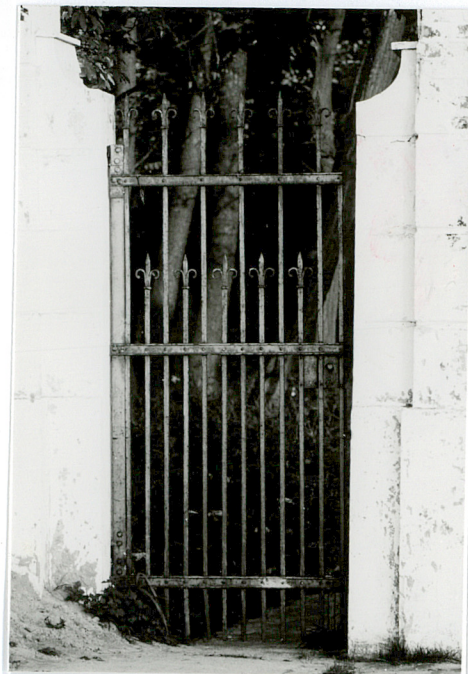

Fot.23b

Fot.23a,bOgrodzenie przy lewym pawilonie przybramowym.
Fot.24 Ogrodzenie i wjazd do Zespołu Pałacowo-Parkowego
Fot.25 Główna brama wjazdowa do Zespołu ...

Fot.26

Fot.27a

Fot.27b

Fot.27c

Fot.28

Fot.26 Detal bramy wjazdowej (szyszka-dzban?)

Fot.27a,b,c Brama wjazdowa-elementy stalowe.

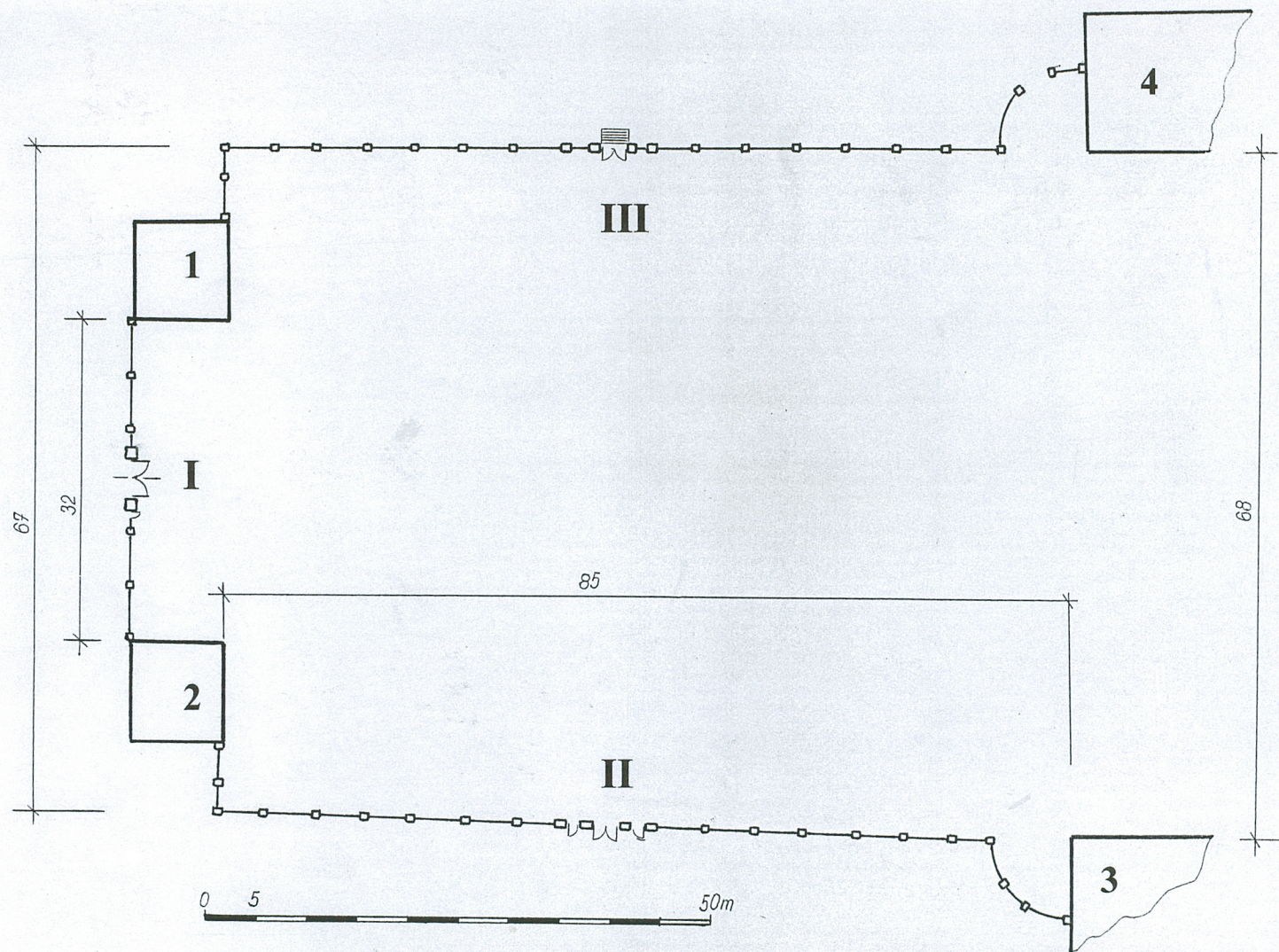
a) furtka

b) wrota

c) detal

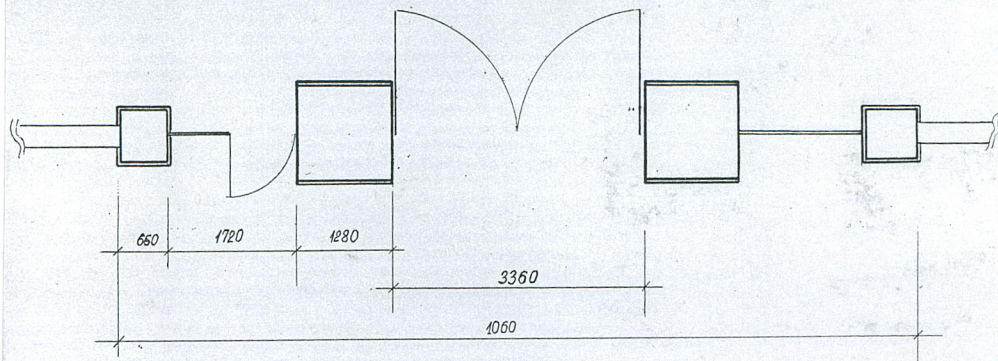
Fot.28 Fragment ogrodzenia w części gospodarczej
Zespołu Pałacowo-Parkowego.

1.Miejscowość	2.Obiekt (jak w karcie)	3.Zawartość wkładki (nazwa obiektu ,lub materiału uzupełniającego)
SZCZĘKOCINY	OGRODZENIE DZIEDZIŃCA PAŁACOWEGO	Rzut ogrodzenia (na odwrocie przekroje bram)

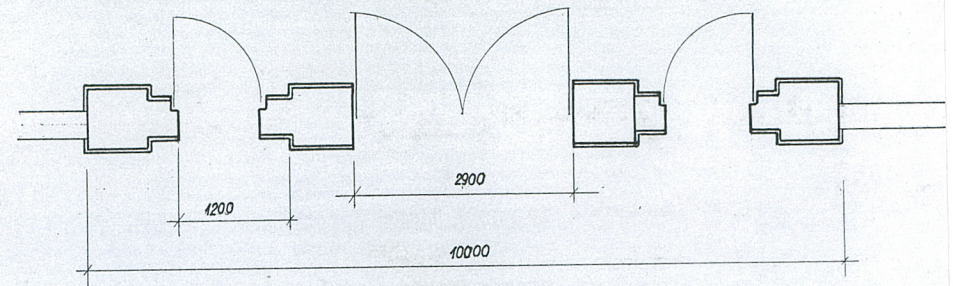

- I –Brama główna.
- II –Brama południowo-zachodnia.
- III -Brama północno-wschodnia.
- 1-Pawilon przybramny lewy.
- 2-Pawilon przybramny prawy.
- 3-Oficyna prawa.
- 4 Oficyna lewa.

Brama główna

Brama południowo-zachodnia

Brama północno-wschodnia

